Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena Rudolfŭ Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannenberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mesei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ inserțiunilorŭ; o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LIII.

„Gazeta“ ese în fiecare ḑi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 109. Brașovŭ, Mercurĭ 16 (28) Maiu 1890.

Brașovŭ, 15 Maiu st. v.

Primimŭ dela unŭ bunŭ Românŭ din Țéra ungurésca următorulŭ articulŭ, pe care în interesulŭ tinerimei nóstre îlŭ publicămŭ, în deplina convingere, că se va gândi seriosŭ și maturŭ la cele ce le scrie la adresa ei bunulŭ Românŭ:

Am cetitŭ și recititŭ articululŭ prețuitei „Gazete“ din Nr. 99 în amintirea ḑilei memorabile de 3/15 Maiu 1848. Mărturisescŭ, că m'a atinsŭ plăcutŭ, și plăcutŭ trebue sĕ ne atingă pe toțĭ Românii, orĭ-câte articule amŭ ceti despre anulŭ 1848, anulŭ liberării poporului românŭ din lanțurile iobăgiei.

Dér nu e mai puținŭ adevĕratŭ, că o adêncă mâhnire mi-a cuprinsŭ inima, când m'am cugetatŭ la timpulŭ de față, în care însuflețirea tinerimei nóstre pentru trebile naționale pare că e înăbușită de o pirotélă, ce ne face sĕ privimŭ în viitorŭ cu îngrijire.

Amŭ sĕvĕrși o crimă față cu națiunea nóstră, décă n'amŭ căuta sĕ cunóscemŭ temeinicŭ ranele adêncĭ ale presentului și cunoscêndu-le sĕ ne cugetămŭ la lecuirea lorŭ.

Noi Româniĭ mai peste totŭ, dér mai alesŭ cei din Ardélŭ, Bănatŭ și Țéra ungurésca, carĭ trăimŭ sub cea mai cumplită asuprire, trebue sĕ purtămŭ în timpulŭ de față două sarcine, orĭ mai bine ḑisŭ sĕ cultivămŭ două grădinĭ: una este a culturei și înaintărei generale, alta este a culturei și înaintărei naționale. Pe una nu o putemŭ neglija, pe cealaltă trebue sĕ o cultivămŭ necurmatŭ. Și amêndouĕ aceste lucrurĭ credŭ că le și facemŭ, nu stagnămŭ, ci orĭ-câtŭ de încetŭ totușĭ progresămŭ, dér nu deopotrivă le facemŭ pe amêndouĕ, și aci e rana cea mare.

Cumcă timpulŭ de astăḑĭ e tare înclinatŭ cătră cultura generală e adevĕratŭ, națiunile marĭ în tóte mișcările lorŭ ne arată acésta; dér nu e mai puținŭ adevĕratŭ, că întru nimicŭ mai mică nu e stăruința lorŭ cătră cultura națională.

Apoi décă națiunile marĭ, desvoltate și consolidate, cu viitorulŭ asiguratŭ, lucréză cu aceeașĭ activitate și cu acelașŭ zelŭ pentru cultura lorŭ națională, ca și pentru cea generală: cu atâtŭ mai multŭ trebue sĕ lucreze pentru cultura națională națiunile cele micĭ, căcĭ cultura națională e temelia cea tare a unui poporŭ, ea le consolidéză și le asigură viitorulŭ.

Óre la noi Românii din acestŭ statŭ merge desvoltarea culturei naționale mână'n mână cu desvoltarea culturei generale? Cu durere trebue sĕ mărturisimŭ, că nu.

Din nenorocire, de vr'o ḑeece-cincĭ-spre-ḑece anĭ încóce lucrarea nóstră pentru cultura generală e multŭ mai intensivă, decâtŭ lucrarea pentru cultura națională.

Și aci nu potŭ ca sĕ nu mĕ îndreptŭ cătră tinerimea nóstră, care e chemată într'o ḑi sĕ ia loculŭ bĕtrânilorŭ și sĕ continue lucrarea de ușurare și îmbunĕtățire a sorții poporului, din sênulŭ căruia a eșitŭ ea și care în ea îșĭ pune speranțele pentru viitorŭ.

Décă mĕ adresezŭ tinerimei, o facŭ tocmai pentru că'i recunoscŭ rolulŭ celŭ mare, ce are sĕ'lŭ jóce, și chemarea cea sfântă ce are a și-o împlini.

Hotărîtŭ și cu părere de rĕu trebue sĕ o spunŭ, că de câțiva anĭ încóce eu aflu tinĕra nóstră generațiune pré multŭ înclinată cătră cultura generală și prea puținŭ cătră cultura națională. Sĕ nu'mĭ ia în nume de rĕu, décă cu inimă sinceră mărturisesc, că tĕnĕra nóstră generațiune nu pré e acasă nicĭ cu capulŭ, nicĭ cu inima. Póte sĕ mĕ înșelŭ, dér acésta-i convingerea mea, întemeiată pe faptulŭ, că nu mai auḑĭ de esistența ei decâtŭ din câte unŭ anunțŭ de balŭ orĭ de altă petrecere, pe când destulŭ de multŭ ar avé de lucru, când sciutŭ e, că, afară de câte-o petrecere, viéța nóstră socială românéscă e redusă aprópe numai la sĕcăturĭ, la certurĭ și frecărĭ între noi. Și causa acestei triste stărĭ nu o găsescŭ decâtŭ în pré marea înclinare cătră cultura și viéța socială generală, cătră cosmopolitismŭ, și în pré puțină interesare de cultura și viéța socială națională.

Ne ținêndŭ deopotrivă pasŭ cu nisuința cătră cultura generală în nisuința cătră cultura națională, ne însușimŭ tóte năravurile, deprinderile și apucăturile stricăciόse streine, ne cuprinde o desinteresare de trebile nóstre naționale, devenimŭ ómenii intereselorŭ particulare, gândindu-ne numai la persóna nóstră proprià, ca ei numai sĕ-i mérgă bine, ér la sórtea bunului și bravului nostru poporŭ, care ni-a datŭ viéță, care a asudatŭ muncindŭ și cărându-ne merindea cu desagii în depărtărĭ enorme la școle, mai că nu ne mai gândimŭ.

Ér décă în câte-o parte auḑimŭ, că s'a pornitŭ o lucrare, de altmintrelea cu scopŭ nobilŭ românescŭ, bucuriei nóstre îĭ ia în curêndŭ loculŭ desamăgirea, pentru că nu se îmbrățișéză întregŭ românismulŭ din acea parte, ci numai o parte, și astfelŭ nu ajungemŭ la nicĭ unŭ resultatŭ, ba atuncĭ vai și de unii și de alții, căcĭ n'au mersŭ cu toții împreună la lucru, bĕtrânĭ și tinerĭ, inteligență și poporŭ!

De aci vinŭ apoi neînțelegerile și certurile pe la alegerĭ comunale, comitatense și dietale, pe unde la acestea din urmă luămŭ parte; de aci vinŭ frecările și sfeḑile prin reuniunile și adunările nóstre.

Așa nu mai merge, așa nu ne vomŭ consolida, ca sĕ ne putemŭ apĕra în contra atacurilorŭ și uneltirilorŭ dușmanilorŭ noștri. Lucrândŭ desbinațĭ, nesincerŭ, nu cu inimă românéscă, slăbimŭ totŭ mai tare legăturile, ce în grelele vremĭ de aḑĭ trebue sĕ ne lege strînsŭ de poporulŭ nostru.

Deopotrivă, tinerĭ și bĕtrânĭ, inteligență și poporŭ, sĕ lucrămŭ în rêndurĭ strînse și tarĭ pentru consolidarea și întărirea nóstră, și acésta o putemŭ face numai când, nisuindŭ a ne câștiga cultura generală, nu vomŭ neglija cultura nóstră națională, singura care nĭ-a păstratŭ românitatea nóstră.

Tinĕra nóstră generațiă, cătră care mĕ adresezŭ, din iubire cătră ea, sĕ nu uite, că fericirea ei, viitorulŭ ei sigurŭ și mărețŭ, ca și alŭ poporului românŭ, atêrnă de activitatea ce o va desfășura, împreună cu elŭ, cu minte ageră, cu inimă curată și adevĕratŭ românéscă, sincerŭ și fără desinteresare, în trebile naționale românescĭ, de cultivarea mai intensivă a grădinei românismului, lucrândŭ pentru cultura națională românéscă.

Le-am scrisŭ acestea, ca sĕ scie tinĕra nóstră generațiă, ce aștéptă poporulŭ românŭ dela ea. Așa au lucratŭ și lucréză generațiile tinere ale neamurilorŭ, care au voitŭ și voescŭ sĕ 'șĭ croiască unŭ viitorŭ fericitŭ, și așa credŭ, că nicĭ tĕnĕra nóstră generațiă nu póte fi mai puținŭ pĕtrunsă de nobilulŭ și mărețulŭ idealŭ, de a vedé consolidatŭ și asiguratŭ românismulŭ din Ardealŭ, Bănatŭ și Țéra ungurésca în contra tuturorŭ rĕstriștelorŭ.

Atuncĭ numai vorŭ înceta persecuțiunile și nedreptățirile, atuncĭ numai vomŭ puté sili pe dușmanii noștri sĕ respecte libertatea și

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

(4)

Paulŭ Sudram.

Novelă, de *H. Tharau*, trad. lib. de Julia.

„Lasă-te, nu jura, flăcău nebunŭ!“ 'lŭ întrerupse érășĭ celŭ dintâiu. „Tu ți-ai îngreuna sufletulŭ c'unŭ jurămêntŭ și mie mĭ-ar păré rĕu după tine. Dér, domnii mei, vĕ rogŭ sĕ nu uitațĭ, că eu pe terenulŭ artei sunt unŭ simplu laicŭ. Voi, carĭ sunteţĭ profesioniștĭ, ar trebui sĕ esplicațĭ unŭ asemenea lucru de artă într'unŭ limbagiu mai frumosŭ. La o parte dér cu interpretările, cu care vream sĕ facŭ începutulŭ. Frumósa fetiță ni-s'ar păré în ideă, că face o baiă de mare, ér figura ce-i urméză este o femeiă ideală care voesce sĕ-i stea într'ajutorŭ.“

„Profanŭ tinĕrŭ!“ resonă alŭ doile, abia reținêndu-șĭ rîsulŭ. „Nu nimici omului plăcerile artei cu vițiurile tale próste.“

„Lui Lotar ce-lŭ puținŭ nu i-le-am nimicitŭ. Elŭ n'aude și nu vede decâtŭ pe dênsa; dóră nu se va amoresa într'o păpușe de pétră, căcĭ lumea-i plină de fete înflorităre și cu ochĭ vinețĭ!“

Lotariu într'acestea a esaminatŭ grupa de tóte părțile.

„Dênsa ține unŭ buchetŭ de mărgăritărele“, ḑise elŭ, ca și cândŭ arŭ aiura.

„Ce ḑicĭ tu?“ întrebă vorbitorulŭ apropiându-se de elŭ.

„Am ḑisŭ numai“, replică încurcatŭ, „că trebue sĕ fiă la mijlocŭ o împrejurare în alegerea florilorŭ.“

„Care florĭ?“

„Nu veḑĭ tu, că ține unŭ buchetŭ de mărgăritărele într'o mână?“ ḑise alŭ doilea.

„Hm, mărgăritărele! La noi se numescŭ romonițe“, replică incorigibilulŭ. „Décă asta ar fi sĕ fiă o alusiune . . .“

„Am gâcitŭ!“ strigă în momentulŭ acesta Lotar. — „Mărgăritărele! Sigurŭ, că numele ei este Margareta!“ apoi se întórse așa încâtŭ domnișóra Elmira îi putŭ vedé pe deplinŭ espresiunea mișcătóre a feței.

Ea ar fi săritŭ bucurosŭ și i-ar fi spusŭ, că a gâcitŭ adevĕrulŭ, dér se temea de batjocura cameradilorŭ sĕi.

„Scii ce?“ ḑise unulŭ din ei cătră Lotar, „vină de astă-dată cu mine. Te vei re'ntórce érășĭ! Noi încă n'amŭ dejunatŭ cum se cuvine, pentru aceea îțĭ e așa de rĕu. Vină, căcĭ eu nu m'așĭ puté justifica înaintea părinților tĕi, décă ți-s'ar întêmpla rĕu.“ . . . . .

. . . .

Cătră séră unŭ june străinŭ sta dinaintea ușei lui Paulŭ Sudram. Elŭ bătu întêiu sfiiciosŭ, ér dup'aceea mai cu curagiu, vĕḑêndŭ, că'lŭ lasă sĕ aștepte.

O persónă bĕtrână apărŭ în fine și'i ḑise:

„Domnulŭ Sudram a plecatŭ aḑĭ diminéță. Unde, nu sciu. Póte că va rĕmâné unŭ anŭ întregŭ, orĭ mai multŭ.“

IV.

Pe vaporulŭ de pe Rinŭ domnia o viéță veselă.

Corabia, care în onórea unei persóne prințiare, ce se afla într'ênsa, ușorŭ aripată tăia, cu superbiă lucia oglindă a fluviului.

Albastrulŭ cerŭ seninŭ se unia cu verdia colóre a apei, care era propriă acestui fluviu. Diferite naționalitățĭ, ce erau representate prin călĕtorii adunațĭ sub albulŭ cortŭ de pe podulŭ corabiei, se orientau din chartele și cărțile de călĕtoriă asupra regiunei . . .

Departe într'unŭ unghiu, aprópe de loculŭ căpitanului, unde apa de pe róte stropia în susŭ, ședea singuratică și înfiorată o palidă Elvețiană. Dênsa servise ca bonă într'o familiă germană de frunte și după petrecere de unŭ anŭ se reîntorcea, cuprinsă de unŭ dorŭ nebiruitŭ, în scumpa ei patriă.

Printre pistrițele grupe de voiagerĭ, mĕsurândŭ cu pașĭ agerĭ lungimea corăbiei, treceau conversândŭ și gesticulândŭ doi Francesĭ. Ei erau preocupațĭ mai multŭ de sugetulŭ vorbirei lorŭ, decât de frumósele împrejurimĭ, printre carĭ îi conducea minunata cale a apei. Neluândŭ în considerațiune nimicŭ, ei treceau hotărîțĭ printre grupe continuându-șĭ calea poveștilorŭ lorŭ.

In limba spaniolă și italiană se desfășura celŭ mai curatŭ și mai sonorŭ acordŭ alŭ domnitorului concertŭ de pe bordŭ.

La tótă întêmplarea Germania e mai bine representată prin miculŭ, dér preferitulŭ cercŭ, ce se adunase în apropierea roții vaporului în jurulŭ princiarilorŭ călĕtorĭ. De față erau și șambelanĭ, dame de curte, adjutanțĭ și medicĭ de ai înalțilorŭ óspețĭ.

In jurulŭ unei mese, așeḑate în mijlocŭ, ședea o grupă de dame și de domnĭ, alŭ cărorŭ dialectŭ, era din Ger-

dreptatea, și pe ruinele despotismului sĕ se ridice adevĕrata egală îndreptățire în tóte și pentru toțĭ.

DIN AFARĂ.

O declarațiă a cancelarului Caprivi.

O fóiă germană spune, că cancelarulŭ Caprivi ar fi declaratŭ cătră doi deputațĭ alsațianĭ, că elŭ nu este prietinulŭ noului ordinŭ privitorŭ la pașapórte, find-că în cestiunea acésta nu este vorbă numai de interese interne. Ordinulŭ pentru pașapórte, díse Caprivi, nu s'a datŭ ca sĕ se păgubéscă Alsația și Lorena, ci ca pentru susținerea păcei sĕ se pună piedecĭ agitațiunilorŭ, care fórte ușorŭ ar da nascere la încurcăturĭ primejdióse. Stricta controlă a pașapórtelorŭ nu se póte sista încă acum din însemnate considerațiunĭ internaționale. Dér pe câtŭ va fi posibilŭ se va încungiura orĭ-ce neplăcere și o strictețĕ prea din cale afară mare, căutându-se în totŭ chipulŭ a se observa o tractare binevoitóre ca și pănă acum față de călĕtorĭ.

Reuniunea slavă din Petersburg.

O telegramă din Berlinŭ spune, că reuniunea slavă din Petersburgŭ a ținutŭ la 23 Maiu o ședință fórte bine cercetată, la care s'au presentatŭ mai mulțĭ metropolițĭ trimișĭ de Serbia și de Slavii din vestŭ. Filevicĭ a vorbitŭ despre lupta ce decurge de o miiă de anĭ între Slavĭ și Germanĭ accentuândŭ, că între Vistula și Elba se întinde unŭ mare cimiterŭ slavŭ, și că Slavii dela vestŭ s'au plecatŭ toțĭ dinaintea Germanilorŭ. Pe teritorulŭ rusescŭ însĕ stindardulŭ germanŭ a suferitŭ o învingere totală fiind că Rusiei-vechĭ nu i-a trebuitŭ nicĭ sabia apusénă, nicĭ ideile apusene. După Filevicĭ a vorbitŭ Pagodin descriindŭ starea Rutenilorŭ cu colorile cele mai vii, ér Garben și Platau, metropolitulŭ din Kiev, au apelatŭ la credincioșii lorŭ, ca sĕ sară în ajutorulŭ nenorociților prin fómete din Galiția, find-că și aceia sunt Rușĭ și ortodocșĭ.

Limba slavă în biserica rom. cat. din Muntenegru.

La timpulŭ sĕu amŭ amintitŭ, că principele Nichita alŭ Muntenegrului a trimisŭ pe episcopulŭ din Antivari c'o înaltă misiune la curia romană. Privitorŭ la acésta o telegramă din Roma spune, că episcopulŭ Milinovicĭ a cerutŭ dela curia romană introducerea limbei vechĭ slave în biserică, conformŭ concordatului. După cum se vestesce cererea principelui Nichita e sprijinită de episcopulŭ croatŭ Strossmayer. Delegatulŭ austro-ungarŭ din Vaticanŭ se díce însĕ, că a protestatŭ cu energiă în contra pretensiunei acesteia. Ce va face curia romană?

Călĕtoria principelui de Neapole prin Rusia.

„Pol. Corr." primesce o telegramă din Petersburgŭ, în sensulŭ căreia programulŭ petrecerei principelui de Neapole în Petersburgŭ s'a stabilitŭ astfelŭ: La 30 Maiu principele de corónă va fi primitŭ sĕrbătoresce și 'n onórea lui se va da unŭ prândŭ la curte; la 31 Maiu se va pune pe apă unŭ yactŭ împĕrătescŭ în presența principelui și se va da unŭ dejunŭ la marele duce Alexis, în 1 Iuniu se va face o revistă c'unŭ regimentŭ în presența principelui și se va da în palatulŭ de érnă unŭ prândŭ festivŭ în onórea principelui; în 2 Iuniu visitarea capitalei, în 3 Iuniu se va arangia o escursiune în Kronstadt și Peterhof, în 4 Iuniu escursiune la Zarskoje-Selo și în 5 Iuniu escursiune la Gacina.

Procesulŭ Panița.

Procesulŭ lui Panița continuă. La 24 Maiu s'au cetitŭ mai multe scrisorĭ schimbate între Kalubkov și Panița. Kalubkov apoi a negatŭ, că despre scrisorile secrete și mai alesŭ despre cele în carĭ numele se însĕmnă prin cifre sĕu singuratice litere, s'ar ține de substratulŭ afacerei. Totŭ la dorința lui Kalubkov s'a cetitŭ o scrisóre, în care e vorba de Macedonia și nu de Bulgaria și a susținutŭ, că tóte numele din acéstă scrisóre însĕmnă arme, pentru carĭ Kalubkov a fostŭ adresatŭ o rugare Sobraniei.

O telegramă din Sofia spune, că tóte scrisorile cetite dau o probă invederată, că Rusia a lucratŭ nemijlocitŭ în conjurația lui Panița. S'a nĕscutŭ unŭ mare sgomotŭ după cetirea scrisorilorŭ, făcêndŭ mare impresiune asupra audítorilorŭ mai alesŭ acele scrisorĭ, carĭ privescŭ directŭ pe Rusia.

Totŭ în legătură cu acestea o altă telegramă din Sofia asigură, că guvernulŭ rusescŭ va cere guvernului bulgarŭ estradarea supusului rusescŭ și acusatului Kalubkov. Se díce însĕ, că ministrulŭ Stambulov nu va împlini acéstă pretensiune pănă cândŭ consiliulŭ de rĕsboiu nu va lua o hotărîre. De altfelŭ br. Wangenhaim, agentulŭ germanŭ din Sofia, n'a primitŭ încă pănă acum nicĭ o însciințare despre lucrulŭ acesta.

Foile rusescĭ însĕ, după cum asigură o telegramă din Petersburgŭ, suntŭ fórte măhnite pentru cursulŭ ce l'au luatŭ lucrurile în afacerea procesului, pe care îlŭ numescŭ o mare greșélă a politicei austro-ungare.

Concentrărĭ de trupe în Bulgaria.

Din Sofia se anunță marĭ concentrărĭ de trupe între Rusciucŭ și Caloferŭ. Din Calafatŭ se scrie cu data de 21 Maiu:

„Erĭ a sositŭ unŭ nou transportŭ de trupe în Vidinŭ și anume au adusŭ două corăbii cu patru șlepurĭ peste 4 mii de ómenĭ din tóte speciile de arme. Duminecă se așteptă sĕ sosĕscă șése baterii complete împreună cu munițiunea necesară. Acéstă fortărĕță e acum plină de milițiă și de munițiă grămădită în magazine. In contra streinilorŭ se observă nisce mĕsurĭ fórte aspre, fără pașaportŭ visatŭ în regulă nu e cu putință a debarca și omulŭ e supraveghiatŭ pănă ce plécă mai departe, ceea ce înainte cu o lună nu se fácea.

SCIRILE DILEI.

Feriți-vĕ de ispite. Ni-se scrie din comitatulŭ Bihorului: „De vre-o trei anĭ de díle frații noștri dela Beiușŭ suntŭ continuu cercetațĭ de teatraliștĭ maghiarĭ nu numai în timpulŭ de iérnă, ci și véra. Tocmai în dílele acestea, sub conducerea lui Fabian, a năpustitŭ asupra Beiușului o trupă de 30 de teatraliștĭ. Inteligența română din Beiușŭ pănă acum a sprijinitŭ bine pe teatraliștii maghiarĭ, pentru ceea ce „Szabadsag" din Oradea mare li-a și datŭ rĕsplata cuvenită prin o bună duzină de hule și de ocărĭ, mai timbrându-i pe lângă acestea și cu epitetulŭ de „nepatrioțĭ". Vomŭ vedé, décă și de rĕndulŭ acesta inteligența nóstră din Beiușŭ își va depune obolulŭ pe altarulŭ insultătorilorŭ sĕi".

Noi credemŭ, că pățaniile de până acum vorŭ servi ca învĕțătură Românilorŭ Beiușenĭ din némŭ în némŭ. Vomŭ vedé.

***

Mulțămită publică. D-na *Otilia N. Bidu*, vĕduva simpaticului nostru concetățénŭ *Nicolau N. Bidu*, rĕposatŭ în 23 l. c., ne rógă a esprima pe acéstă cale atâtŭ din partea d-sale, câtŭ și a întregei familii căldurósă mulțămită d-lui profesorŭ de musică N. Popovicĭ pentru concursulŭ, ce a datŭ la mărirea festivității înmormêntărei prin cooperarea corului sĕu, cum și tuturorŭ acelorŭ amicĭ și cunoscuțĭ, carĭ s'au grăbitŭ a da ultimele onorurĭ scumpului decedatŭ parte asistândŭ la înmormêntarea lui, parte esprimândŭ condoleuța cătră familia prin scrisorĭ și telegrame, cărora a le mulțămi în specialŭ ar fi prea dificultosŭ.

***

Nu-i Românŭ. Locuitorulŭ Alecsandru Albu din Etfalău, în Săcuime, s'a făcutŭ patriotŭ de 5 pițule, schimbându-șĭ numele familiarŭ în „Zagoni".

Bine-a și făcutŭ, findŭ Arménŭ, Țiganŭ orĭ Săcuiu, nevrednicŭ sĕ pórte nume românescŭ. Nicĭ nu scie măcar o bóbă românesce.

***

Ședința ordinară a Camerei comerciale și industriale din locŭ, care se va ține *Joi în 29 Maiu a. c. la 4 óre p. m.* în Strada Căldărarilorŭ Nr. 518 etagiulŭ I, are ca ordine a dílei: 1) Comunicate presidiale. 2) Raportŭ despre afacerĭ. 3) Disposițiunĭ pentru promovarea adunării de óse. 4) Opinionare asupra tarifelorŭ pentru taxele de statŭ cu șetrile la têrgurĭ în unele comune din comitatulŭ Ciucului. 5) Ordinațiunea de esecuțiune la legea marcelorŭ de fabrică. 6) Opinionare asupra opririi vêndărei de mislicŭ (cocculus indicus, unŭ felŭ de otravă). 7) Opinionare asupra decisiunilorŭ adunării lucrătorilorŭ din Budapesta la 1 Maiu 1890. 8) Raportulŭ comisiunii pentru schimbarea hotărîrilorŭ asupra locurilorŭ de depositŭ. 9) *Proiect de memorandă pentru încheierea unei convențiunĭ comerciale cu România.* 10) Angajarea definitivă a secretarului adjunct Moritz Thomas.

***

Lăcustele în jurulŭ Seghedinului. Din Seghedinŭ i-se scrie lui „Egyetertes", că lăcustele pricinuescŭ pagube enorme. Nisuințele de a fi stîrpite s'ar părea a fi o zadarnică muncă, fiindcă numĕrulŭ lorŭ cresce cu milióne în fiecare di. Lăcustele au pĕtrunsŭ în tóte sĕmĕnăturile, așa că stîrpirea lorŭ este o imperiósă și grabnică necesitate pentru a se încunjura miseriile, ce se potŭ pricinui locuitorilorŭ.

***

Ședință publică va arangia *„Societatea de lectură a tinerimei teologică-pedagogică din Caransebeșŭ"*, Lunĭ a doua di de Rosalii, în sala „comunității de avere". Inceputulŭ la 8 óre séra. Oferte mărinimóse se primescŭ cu mulțămită și se vorŭ chita pe cale publică. — Programa, cu motto: „Unițĭ în cugetŭ", de A. Sequens, esecutatŭ de corulŭ societății: 1. „Cuvêntŭ de deschidere", rostitŭ de presidentulŭ soc. 2) „Marșulŭ lui Mihaiu Viteazulŭ", de ***, esecutatŭ de orchestra soc. 3) „Cisla", de C. Porumbescu, esecutată de corulŭ soc. 4) „La icónă", poesiă de Al. Vlăhuța, declam. de I. Pepa ped. cl. III. 5) „Consolare", de ***, esecutată de orchestra societății. 6) „Romancele în istoriă" disertațiă de I. Popovicĭ, cl. c. I. 7) „Călugĕrița", de A. Sequens, esecutată de corulŭ soc. 8) „Doina", de Henri, solo de flaută, esecutată de I. Chișodanŭ cl. c. I. 9) „Serenadă", de Schubert, esecutată de orchestra soc. 10) „Șoldanŭ Vitézulŭ", monologŭ de V. Alexandri, predatŭ de N. Stoichescu ped. c. III. 11) „Doină doiniță", de I. Vorobchievicĭ, esecutată de corulŭ soc. 12) „Cuvêntŭ de închidere", rostitŭ de presidentulŭ soc.

***

Grindină. In 24 Maiu la $1\frac{1}{2}$ óre p.

***

---

mania de nordŭ. Cum se pare, ei nu erau membrii aceleașĭ familii, ci cunoscuțĭ de aprópe, carĭ s'au asociatŭ, pentru-ca în dílele prime ale lui Septemvre sĕ întreprindă o călĕtoriă pe Rinŭ, ér dreptŭ încheiere a călĕtoriei sĕ mérgă prin Elveția.

Domnișórei Elmira i-se părea pré monotonă viéța de când casa din vecinĭ de anĭ de díle era închisă și tăcută, de când pașii artistului și vocea curată a Margaretei nu se mai audia rĕsunândŭ prin grădină. Mijloci decĭ dela tată-sĕu permisiunea de a se asocia cu vre-o câțiva cunoscuțĭ, spre a face o călĕtoriă prin lume. Societatea, în care intrase și care consta din nisce dame mai bĕtrâne și unŭ fiu de alŭ acestora, lucru firescŭ, că nu-i pré era după placŭ, pentru-că dênsa era cea mai tînĕră. Tinereța însĕ e ca aurulŭ, ea are o putere, ale căreia consecențe pré adese-orĭ numai atuncia le cuprindĭ, după ce au disparutŭ.....

Domnișóra Elmira aflase cu cale a-șĭ împodobi cu petele rosa toaleta ei sură de călĕtoriă și credea, că dênsa este cea mai interesantă persónă din societatea, în care intrase. Și avea dreptŭ a crede așa ceva. Ea posedea o ageră inteligență și cuprindea de minune farmeculŭ frumósei regiunĭ.

Când după unŭ lungŭ șuerŭ locomotiva se opri în Bingen, o cétă de studențĭ cu chipiurĭ încununate de frunde verdĭ o întêmpină. Ei de sigurŭ se reîntorceau dela vre-o partiă din pĕdurea din Bingen, unde pe semne se întruniră spre a petrece feriile de tómnă înainte de a părăsi, unii pe vre-o câteva sĕptĕmânĭ, alții pentru totdéuna, frumosulŭ orașŭ Necar.

După-ce neastêmpĕrata cétă, cu închipuita ei înfățișare, a străbătutŭ tóte unghețele, esaminândŭ fiă-care figură femeiască, se aședară cu toții în jurulŭ unei mese și încurêndŭ se audi printre sunetulŭ sgomotosŭ alŭ vocilorŭ ciocnirea sticlelorŭ de șampaniă. Acușĭ se ținea câte-o vorbire ingeniósă și plină de glume, care era primită c'o plăcere sgomotósă, acușĭ rĕsuna câte unŭ cântecŭ esecutatŭ puternicŭ în corŭ. — Era o viă icónă a junimei vesele, care atrăgea atențiunea privitorilorŭ cu totŭ dreptulŭ, până ce intrevenia altă scenăriă când apoi privirile se împărțiau.

Câte-va stațiunĭ din susŭ de Bingen, la așa numita „stațiune din apropiere", unde vaporulŭ nu-șĭ perdŭ timpŭ cu debarcarea, căcĭ prin mijlocirea unei luntre pasagerii erau condușĭ pe contingentŭ, se vedea o luntre însemnată cu unŭ stindardŭ roșu tăindŭ valurile.

Vaporulŭ c'unŭ șueratŭ găfăitorŭ își opri mersulŭ și o funiă se aruncă de pe coperișŭ corăbierului, care a prins'o cu iuțéla unui fulgerŭ și a legat'o de luntre

Infățișarea acestei luntre, ce se clătina pe valurĭ, interesulŭ ce'lŭ deștepta iuțimea cu care era dirigiată, și în fine curiositatea cu care era esaminatŭ fiă-care călĕtorŭ, atrase mulțĭ privitorĭ pe marginea corăbiei, ér scirea, că o damă tînĕră se află în luntre, cădŭ asupra junilorŭ chefuitorĭ ca spargerea unei bombe.

Unii însĕ veniră prea târdiu spre a putĕ vedé pe-o tînĕră copilă suindŭ repede îngustele trepte ale luntriței. Ea, urmărită fiindŭ de-unŭ bărbatŭ brunetŭ, stetea mai în mijloculŭ lorŭ așa, că farmeculŭ aparinței ei avea o influință electrică, ér céta iubilantă în nebunaticulŭ ei acordŭ, salută cu unŭ „vivat" rĕsunătorŭ pe cei ce sosiau. Dintre vehementele clătinărĭ cu păláriile sbură cu violență o cunună verde de pe-unŭ chipiu și cădŭ la picióre-le tinerei copile.

Zăpăcită de vuetulŭ vocilorŭ și a nenumĕrătelorŭ privirĭ, ce erau îndreptate asupra ei, tinĕra fecióră se alipi de seriosulŭ bărbatŭ, lăsândŭ a-i ceti din espresiunea feței avertismentulŭ, că ea se simțesce deplinŭ asigurată lângă elŭ.

Bărbatulŭ a înțelesŭ prea bine însuflețirea tinerilorŭ, căcĭ îi salută fórte afabilŭ, apoi c'o siguritate liniștită conduse pe tinera lui însoțitóre sub acoperemêntulŭ cortului.

Impregiurarea acésta servi de bună ocasiă pentru tinerĭ de a putĕ face cunoscința multŭ dorită cu ei.

Curêndŭ unulŭ dintre ei, — și anume acela, alŭ căruĭ chipiu își perduse decórea, — aduse cu grăbire două scaune îmbiândŭ pe străinĭ sĕ șédă. Bărbatulŭ le primĭ mulțămindŭ și se aședă cu însoțitórea lui lângă tinera Elvețiană, în singurulŭ locŭ, care mai era liberŭ.

Acestŭ micŭ incidentŭ a stêrnitŭ pe

m., după cum ni-se scrie, pe la Beiușŭ a cădutŭ o grindină de mărimea ouĕlorŭ de paserĭ, împreunată cu unŭ vêntŭ mare. Spre norocirea agricultorilorŭ însĕ, după 5 minute vijelia a încetatŭ.

*
* *

Omorŭ și jafŭ. In Büd-St. Mihaiu, comit. Sabolciu, s'a sĕvêrșitŭ o crimă îngrozitóre, care a produsŭ ferbere în totŭ comitatulŭ. O cétă de patru, după alții de șése tâlharĭ, călcă în 6 (18) Maiu séra castelulŭ fostului președinte de tribunalŭ Franz Kornis, cunoscutŭ din procesulŭ dela Tisza-Eszlar, și omorîră pe unchiulŭ soției lui Kornis, pe bĕtrânulŭ de 86 anĭ și bolnavulŭ Gustav Dogaly, în modŭ bestialŭ. Stările de siguranță în comitatulŭ Sabolciu au datŭ de mai multŭ timpŭ motivŭ de îndreptățite plângerĭ; spargerile și jafurile s'au înmulțitŭ acolo în modŭ îngrijitorŭ. După tóte indicile, autorii crimei amintite suntŭ identicĭ cu tâlharii, carĭ de câtva timpŭ facŭ nesigurŭ acelŭ ținutŭ și carĭ de curêndŭ au jefuitŭ prăvălia unui césornicarŭ din Dobriținŭ.

*
* *

Invitare la *petrecerea de véră*, ce se va arangia din partea tinerimei rom. din Cojocna la 3 Iuniu st. n. a. c. în sala școlei gr. cat. Venitulŭ curatŭ e destinatŭ fondului scolasticŭ gr. cat. Prețulŭ întrării de persónă 50 cr., de familiă 1 fl. Inceputulŭ la 2 óre post meridiane. Ofertele marinimóse se primescŭ cu mulțămită și se vorŭ cuita pe cale diaristică. Inainte de pausă se vorŭ juca și jocurile străbune. Pe calea acésta se învită totŭ publiculŭ românŭ, care doresce binele și înaintarea școlelorŭ nóstre, — deși nu a căpĕtatŭ învitărĭ deosebite. *Cojocna*, 23 Maiu 1890. — *Comitetulŭ arangiatorŭ.*

Românii și Grecii în Macedonia.

Din Salonicŭ i-se comunică „Românului" cu data de 22 Maiu 1890:

In urma hotărîrii luate de partidulŭ naționalŭ, Mercurĭ institutorii cu elevii scólei române din orășelulŭ românescŭ Neucasta (în Macedonia) s'au întrodusŭ în localulŭ scólei comunale, ocupatŭ de profesorii grecĭ, plătițĭ din Atena. Agenții propagandei grecescĭ și profesorii grecĭ s'au opusŭ și chiar au lovitŭ cu bastonulŭ pe institutorulŭ românŭ Ionescu. Atuncĭ mai mulțĭ au alergatŭ la școlă, unde s'a încinsŭ o luptă crâncenă între agenții propagandei grecescĭ și partisanii școlei române. Mudirulŭ (suprefectul) și oficerulŭ garnisónei au mersŭ la scólă ca sĕ stabilescă buna ordine. Mudirulŭ a fostŭ bătutŭ, ér oficerul cu soldații lui abia au pututŭ sĕ împrăstie mulțimea și sĕ închidă școla. Au fostŭ mai mulțĭ rănițĭ de ambele părțĭ. Și décă nu intervenia forța armată, era sĕ fiă mai mulțĭ omorîțĭ. Institutorii românĭ și grecĭ cu mai mulți locuitorĭ s'au trimisŭ sub escortă la Florina, capitala districtului; mare ferbințélă de spirite.

---

bordŭ o deosebită atențiune. In sênulŭ familiei prințiare încă se vorbia de distinsa înfățișare a străinului domnŭ, despre rara grațiă a tinerei copile, și la espresa dorință a prințesei unŭ șambelanŭ primì ordinulŭ, ca la totŭ casulŭ sĕ afle numele noului venitŭ.

Cea mai mare mișcare însĕ domnia la mésa din mijlocŭ, în jurulŭ căreia se aședase societatea turiștilorŭ din capitală, ér domnișóra Elmira c'unŭ strigătŭ de bucuriă a salutatŭ sosirea străinilorŭ, care se perdù degrabă în vuetulŭ de vivate. . . . .

. . . .

Paulŭ Sudram aicĭ?! Elŭ, pe care, ca vecinŭ, numai din când în când îlŭ putea zări prin tufișŭ, — șéde numai câțĭ-va pașĭ departe de ea! — Ea se hotărî decĭ în curêndŭ ca situațiunea ce-i era binevenită s'o foloséscă, și se silia în totŭ chipulŭ a afecta cunoscință cu artistulŭ.

„Eu trebue sĕ mĕ plimbŭ", dise ea, ridicându-se. „Șederea îndelungată nu-mĭ convine, și mi-se pare, că adĭ amurgulŭ e minunatŭ." (Va urma.)

Dieta boemă și pactulŭ.

Desbaterea asupra pactului cehogermanŭ întêmpină marĭ greutățĭ în dieta boemă. Precum se scrie din Praga, tendința Cehilorŭ tinerĭ este o schimbare esențială a pactului. Partida cehilorŭ bĕtrânĭ încă pretinde o modificare esențială în pactŭ și pretensiunea acésta o înfățișéză ca o dorință a întregei națiunĭ boeme.

De curêndŭ se lățise vestea, că contele Taaffe ar fi întratŭ în tratărĭ cu partida cehilorŭ tinerĭ, învitându'i sĕ'șĭ împărtășéscă în modŭ formalŭ condițiile, pe lângă carĭ voescŭ sĕ ia parte la împăciuire.

Invitarea acésta a ministrului-președinte austriacŭ s'a desbătutŭ și într'o ședință a clubului Cehilorŭ tinerĭ, dér nu s'a ajunsŭ la nicĭ unŭ resultatŭ.

In ședința dela 23 Maiu a dietei a fostŭ o lungă desbatere asupra pactului, dér nu s'a pututŭ trece nicĭ măcarŭ peste § 1 din proiectulŭ pentru consiliulŭ școlarŭ.

O telegramă din Praga dela 24 Maiu n. spune, că în cercurile politice de acolo se crede ca și nimicitŭ pactulŭ încheiatŭ între Cehĭ și Germanĭ în Ianuarie a. c. Tótă lumea a ajunsŭ la convingerea, că în sesiunea de față a dietei boeme nicĭ unulŭ dintre proiectele pactului nu se va puté desbate așa, ca sĕ între în putere de lege și prin urmare sesiunea se va încheia fără de nicĭ unŭ resultatŭ.

Cehii tinerĭ, precum se susține din tóte părțile, sunt domnii situațiunei. Cehii bĕtrânĭ și nobilii feudalĭ însĕ suntŭ fórte împărechiațĭ. Dintre 50 de membri ai clubului Cehilorŭ bĕtrânĭ *abia décă mai suntŭ șése pentru pactŭ.*

Conducĕtorii Cehilorŭ tinerĭ astădĭ nicĭ nu mai négă, că ei au datŭ partidului lorŭ încredințarea, că cu orĭ ce prețŭ se va face obstrucțiune și vorŭ considera de-o problemă a lorŭ a împiedeca facerea pactului. Ei laudă dibăcia, cu care soții lorŭ de principii au sĕvêrșitŭ acéstă laudabilă misiune.

Că ce va hotărî guvernulŭ nu se scie, dér Cehii tinerĭ suntŭ hotărîțĭ a întêmpina cu curagiu orĭ-ce tentațiune séu tendință de a-i înfrânge.

După cum se vorbesce, desbaterile asupra pactului se vorŭ amâna până după încheierea delegațiunilorŭ în Iulie. Imprejurarea acésta, dicŭ foile germane, ar întări în modŭ însemnatŭ lupta Cehilorŭ tinerĭ, fiind-că ei vorŭ folosi timpulŭ și vorŭ îndupleca pe cei mai mulțĭ dintre deputații Cehilorŭ bĕtrânĭ, ca séu sĕ trécă în rêndurile lorŭ, séu sĕ-șĭ depună mandatele.

In dilele viitóre probabilŭ, că deputații germanĭ vorŭ ține o conferință în care se va lua hotărîre în privința atitudinei ce au sĕ observe față cu noua situațiune, ce s'a creatŭ.

Corespondența „Gaz. Trans."

Din Protopresbiteratulŭ Clușiului.

Precum în alte protopresbiterate, așa și într'alŭ Clușiului s'au începutŭ deja esamenele anuale publice, și, mulțămită stăruinței M. O. D-nŭ Tuliu Roșescu, adm. presb., acelea începŭ a deveni ceea ce în adevĕrŭ trebue sĕ fiă, adecă dile de sĕrbătóre nu numai pentru copiiĭ de școlă, ci și pentru părinții lorŭ, pentru poporŭ, care după multele jertfe, ce le aduce pentru susținerea școlei, se află mulțămitŭ, vĕdêndŭ, că acelea nu suntŭ înzadarŭ.

E deja alŭ patru-lea anŭ, de când s'a întrodusŭ și în acestŭ tractŭ modalitatea ținerei esamenelorŭ astfelŭ, după cum se practică astădĭ. Scriitorulŭ acestorŭ șire a avutŭ norocirea a asista la esamene în totŭ anulŭ la mai multe școle, și cu bucuriă constatŭ unŭ progresŭ îmbucurătorŭ în ale instrucțiunei. Sciindŭ învĕțătorii, că la esamene presidiază însușĭ șefulŭ tractului, îșĭ dau tótă silința, ca esamenulŭ sĕ reésă spre mulțămirea aceluia; de altă parte însĕ și copiiĭ emuléză în învĕțătură, pentru a primi laude, ba icĭ-colea chiar și premii dela șefulŭ tractului. Părinții asemenea se simtŭ tare îndestulațĭ audindŭ rĕspunsurile copiilorŭ lorŭ, ér apoi cuvintele încuragiatóre, ce are obiceiulŭ a le adresa atâtŭ părinților, câtŭ și copiilorŭ, producŭ efecte bine-cuvêntate.

In decursulŭ esamenului, întrebările din tóte obiectele propuse le, une însușĭ d-lŭ administratorŭ protopresbiteralŭ pentru ca astfelŭ sĕ se pótă convinge mai bine, décă ceea ce sciu copiiĭ, sciu cu temeiu, séu dóră suntŭ numai apucăturĭ de ale învĕțătorilorŭ, precum nu arare-orĭ se întêmpla în trecutŭ. La finea esamenului d-sa prin cuvinte alese obicĭnuesce a da tinerimei cele mai salutare povețe moralĭ, ér părinților copiilorŭ le pune la inimă datorința ce o au față cu crescerea fiilorŭ lorŭ, făcêndu-i atențĭ la rĕspunderea cea mare ce o au înaintea lui Dumnedeu pentru neîmplinirea acestei datorințe. După depărtarea publicului, se facŭ reflecsiunile asupra esamenului și a metodului urmatŭ la propunere. Aicĭ e o adevĕrată școlă, pentru-că fiă unŭ învĕțătorŭ orĭ câtŭ de rutinatŭ, totușĭ elŭ póte afla ceva nou și dela altulŭ.

Am firma convingere, că mergêndŭ pe calea începută, școla îșĭ va da resultatele sale spre mângăierea nóstră, în mânia tuturorŭ opintirilorŭ dușmanilorŭ noștri, carĭ numai cu ochĭ bunĭ nu potŭ vedé astfelŭ de înaintărĭ.

Alăturŭ aci unŭ esemplarŭ din circularulŭ și programulŭ tipăritŭ, adresatŭ din partea oficiului protopresbiteralŭ către tóte oficiile și comitetele parochialĭ și către învĕțătorii școlelorŭ confesionale române gr. or. din tractulŭ Clușiului. Prin acestŭ circularŭ se impune învĕțătorilorŭ a se îngriji: a) ca sala școlei în diua esamenului sĕ fiă înfrumsețată sĕrbătoresce cu verdéță și florĭ; b) ca conspectulŭ datelorŭ statistice școlare și clasificatiunea elevilorŭ pe acestŭ anŭ sĕ fiă pregătite în tótă regula și sĕ se afle pe masa presidială scrisŭ curatŭ în 2 exemplare; c) asemenea în 2 esemplare sĕ fiă pregătitŭ și sĕ se afle pe masa presidială „conspectulŭ materialului propusŭ" în decursulŭ semestrului din fiă-care obiectŭ; d) fiă-care învĕțătorŭ este îndatoratŭ a lucra pe aceea di unŭ elaboratŭ de celŭ puținŭ o cólă în scrisŭ *din esperiențele sale ca învĕțătorŭ, din datinele poporului din acea comună, séu a face o colecțiune din poesiile, descântecele și doinele acelui poporŭ, orĭ a scrie despre superstițiunile lui*; e) *fiă-care învĕțătorŭ e îndatoratŭ a participa la esamenele dela școlele din vecinătate*, precum e designatŭ în programŭ, ca după finea esamenului, *întrunițĭ într'o conferință didactică*, sĕ discutămŭ împreună asupra resultatului esamenului, arătândŭ defectele și indicândŭ modulŭ de îndreptare; f) învĕțătorulŭ, care ar negligia a împlini vre-una din aceste datorințe, se va pedepsi în banĭ, conformŭ decisiunei scaunului școlarŭ; g) Nicĭ unui învĕțătorŭ sub nicĭ unŭ pretexŭ nu-i este iertatŭ a-șĭ părăsi postulŭ înainte de ținerea esamenului și înainte de a fi participatŭ la esamenele pentru care este designatŭ, căcĭ la din contră va fi trasŭ în cercetare disciplinară.

Directorilorŭ școlarĭ, adecă parochilorŭ séu administratorilorŭ parochialĭ li-se impune din oficiu: a) a asista la esamenulŭ dela școla din parochia sa, seau cea de sub administrația sa, precum și la conferența didactică mai susŭ indicată; b) a împărtăși acestŭ circulariu cu învĕțătorulŭ localŭ și a dispune, ca esamenulŭ sĕ se pótă ține necondiționatŭ la terminulŭ prefiptŭ în programŭ, și a stărui ca sĕ fiă presențĭ câtŭ de mulțĭ copii și copile obligațĭ de școlă; c) a stărui ca și părinții pruncilorŭ sĕ asiste la esamenŭ în numĕrŭ câtŭ mai însemnatŭ, și ca sĕ ia parte și alțĭ poporenĭ, carĭ se interesézĕ de înaintarea învĕțămêntului etc. In fine se ordónă, că în 8 dile după ținerea esamenului negreșitŭ sĕ se statoréscă în ședința comitetului parochialŭ salarulŭ învĕțătorescŭ și condițiunile de concursŭ pentru ocuparea postului de învĕțătorŭ definitivŭ, unde nu este deja atare, pentru ca acestŭ concursŭ sĕ se pótă publica de timpuriu. Paroculŭ, care ar negligia vre-una din aceste dorințe, se amenință cu tragere în cercetare disciplinară.

Comitetului parochialŭ, ca scaunŭ școlarŭ, asemenea din oficiu i-se impune a participa la esamenŭ necondiționatŭ și a se consulta, ca pe acei învĕțătorĭ din vecinătate, carĭ vorŭ participa la esamenŭ, sĕ-i provédă cu viptŭ, neavêndŭ dênșii spre acestŭ nicĭ diurnă, nicĭ paușalŭ de călĕtoriă. Cei ce din causă nemotivată arŭ negligia a lua parte la esamenŭ séu la ședința comitetului vorŭ fi pedepsițĭ cu 1 fl. amendă.

In „programulŭ esamenelorŭ publice dela școlele din protopresbiteratulŭ rom. gr. or. alŭ Clușiului cu finea anului școlarŭ 1889/90" se arată diua și óra ținerei esamenului în fiă-care comună, numele învĕțătorilorŭ aplicațĭ la școlele din tractŭ, apoi numele învĕțătorilorŭ obligațĭ a fi de față la asamene, cum și numirea comunelorŭ din vecinătate, în carĭ singuraticii învĕțătorĭ suntŭ obligațĭ a lua parte la esamene.

Din acestŭ programŭ se vede, că esamenele în acestŭ tractŭ s'au începutŭ la 1 Maiu și se vorŭ continua până la finea lunei. Va sĕ dică o lună întrégă ar avé sĕ fiă ocupatŭ șefulŭ acestui tractŭ cu esamenele, din care causă a presidia la tóte îi este cu neputință, lucrulŭ îlŭ combină însĕ așa, ca totŭ alŭ doilea anŭ sĕ pótă merge în fiă-care parochiă, ér unde nu póte lua parte, delégă dintre preoțĭ pe cei mai competențĭ în ale învĕțămêntului, cu îndatorirea, ca sĕ facă raporte minuțióse despre decursulŭ esamenului. Incheiu, dorindŭ ca bunulŭ Dumnedeu sĕ-i dea deplină sănĕtate, pentru-ca calea începută cu zelŭ și abnegațiune sĕ o continue și mai departe, pentru înaintarea acestui tractŭ în specialŭ și a națiunei în generalŭ.

micuțu.

TELERGAMELE „GAZ. TRANS."

(Serviciulŭ de coresp. biuroului din Pesta.)

Pesta, 27 Maiu. Trenulŭ de persóne, ce venia dela Gödöllö plinŭ cu escursioniștĭ și sta în stațiunea Racos-Diaba, fù isbitŭ de unŭ trenŭ de marfă. Patru vagóne de marfă au fostŭ sfărîmate. Suntŭ 4 morțĭ și 1 greu rănitŭ. Vinovatŭ e, cum se dice, conducĕtorulŭ locomotivei trenului de marfă.

Praga, 27 Maiu. Acum nu mai e nicĭ o îndoială, că dieta, convocată pentru pactŭ, se va închide fără pactŭ.

Potsdam, 27 Maiu. Pe când împĕratulŭ cu principele moștenitorŭ de Baden mergea în trăsură cu unŭ calŭ la plimbare, calulŭ se spăriă, împĕratulŭ sărì josŭ din trăsură, cădù pe brațulŭ dreptŭ, suferì o distorsiune a piciorului dreptŭ.

Ravenna, 27 Maiu. In nóptea trecută esplodà în Massa-lombardo unŭ butoiu de prafŭ sub scara (treptele) biuroului poliției. Edificiulŭ a suferitŭ stricăciunĭ. Făptuitorii suntŭ necunoscuțĭ. In Bagna-cavallo a vrutŭ unŭ óre-care Peggi sĕ facă sĕ esploadeze o bombă, dér a fostŭ greu rănitŭ la picióre și se află în agoniă.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 26 Maiu st. n. 1890.

Bancnote romînescĭ	Cump.	9.33	Vênd.	9.35
Argintŭ românescŭ -	„	9.28	„	9.30
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.34	„	9.36
Lire turcescĭ - - -	„	10.58	„	10.64
Imperialĭ - - - - -	„	9.58	„	9.64
Galbinĭ .		5.45	„	5.50

Editorŭ și redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

ABONAMENTE

la

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunĭ. . . . . 3 fl. —
Pe șése lunĭ. . . . . 6 fl. —
Pe unŭ anŭ. . . . . 12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei lunĭ. . . . . 10 fr.
Pe șése lunĭ . . . . 20 fr.
Pe unŭ anŭ. . . . . 40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Dumineca.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anŭ. . . . . 2 fl. —
Pe șése lunĭ . . . . 1 fl. —
Pe trei lunĭ . . . . 50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe anŭ. . . . . 8 francĭ.
Pe șése lunĭ . . . . 4 francĭ.
Pe trei lunĭ . . . . 2 francĭ.

Abonamentele se facŭ mai ușorŭ și mai repede prin **mandate poștale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Octomvrie 1889.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ accelerată.	Trenŭ accelerată	Trenŭ omnibus	Tren de persóne
Viena	3.40	8.—	8.—	
Budapesta	9.20	2.—	3.10	6.10
Szolnok	11.18	4.05	7.22	9.28
P. Ladány	12.57	5.46	5.52	11.38
Oradea-mare	2.22	7.01	8.46	1.51
Oradea-mare	2.30	7.11	9.18	2.11
Várad-Velencze			9.27	2.19
Fugyi-Vásárheli			9.44	2.32
Mezö-Telegd	3.—	7.41	10.21	2.55
Rév	3.31	8.16	11.38	3.38
Bratca			12.16	4.01
Bucia			12.54	4.23
Ciucia	4.24	9.05	1.57	4.49
Huiedin	4.52	9.35	3.11	5.31
Stana			3.40	5.40
Aghiriș			4.15	6.12
Ghirbĕu		Tren de persóne	4.36	6.24 (dela Clușiu: omnibus)
Nădĕșel	5.49		4.58	6.38
Clușiu	6.02	10.35	5.26	6.56
Clușiu	6.14	11.02		7.15
Apahida		11 23		7.48
Ghiriș	7.28	12.44		9.13
Cucerdea	7.52	1.27		10.04
Uióra		1.34		10.12
Vințulŭ de susŭ		1.42		10.19
Aiud	8.21	2.07		10.45
Teiușŭ	8.38	2.26		11.34
Crăciunelŭ		3.11		12.11
Blașiu	9.18	3.24		12.29
Micăsasa		3.54		1.10
Copșa mică		4.09		1.30
Mediașŭ	10.08	4.39		2.14
Elisabetopole	10.32	5.11		2.54
Sighișóra	11.07	5. 5		3.35
Hașfalĕu		6.12		4.07
Homorodŭ	12.31	7.32		5.54
Ágostonfalva		8.17		6.39
Apatia		8.37		7.13
Feldióra	1.20	9.06		7.45
Brașovŭ	1.40	9.45		8.32
Brașovŭ	2.14			
	2.34			
Timișŭ	3.17			
Predealŭ	3.40			
Bucuresci	9.30			

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ accelerată	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerată.	Tren de persóne
Bucuresci	7.35			
Predealŭ	12.50			
Timișŭ	1.19			
Brașovŭ	1.55			
Brașovŭ	2.15	4.54		7.07
Feldióra	2.47	5.37		7.44
Apața		6.15		8.09
Ágostonfalva		6.43		8.29
Homorodŭ	3.56	7.31		9.07
Hașfalĕu		9.09		10.34
Sighișóra	5.28	9.33		10.20
Elisabetopole	5.57	10.02		11.09
Mediașŭ	6.19	11.04		11.35
Copșa mică		11.24		12.19
Copșa mică		11.39		11.59
Micăsasa		11.57		12.15
Blașiu	7.09	12.30		12.43
Crăciunelŭ		12.45		12.55
Teiușŭ	7.42	1.13		1.07
Aiudŭ	8.05	2.28		2.11
Vințulŭ de susŭ		2.48		2.33
Uióra		2.56		2.40
Cucerdea	8.32	3.14		2.46
Ghirișŭ	9.—	4.01		3.27
Apahida		5.28	Trenŭ mixtŭ.	4.47
Clușiu	10.21	5.56		5.08
Clușiu	10.41	6.45 (dela Clușiu: de persóne)	8.—	5.32 (dela Clușiu: accelerată)
Nădășelŭ		7.06	8.36	
Gîhrbău		7.22	9.02	
Aghireșŭ		7.37	9.32	6.11
Stana		8.03	10.11	
B. Huiedin	11.54	8.24	10.51	6.43
Ciucia	12.24	9.04	12.16	7.12
Bucia		9.20	12.50	
Bratca		9.37	1.19	
Rév	1.03	9.55	2.—	7.51
Mezo-Telegd	1.29	10.20	3.04	8.17
Fugyi-Vásárheli		10.47	3.36	
Várad-Velencze		10.57	3.52	
Oradea-mare	1.54	11.04	4.03	8.42
Oradea-mare	2.04	11.19	4.47	8.47
P. Ladány	3.20	1.19	7.30	10.08
Szolnok	5.—	3.31	11.51	11.51
Budapesta	7.15	6.30	9.55	1.55
Viena	1.40	1.40		7.15

Murĕșŭ-Ludoșŭ-Bistrița

Murĕșŭ-Ludoșŭ	4.30
Țagŭ-Budatelecŭ	7.27
Bistrița	11.—

Bistrița-Murĕșŭ-Ludoșŭ

Bistrița	3.—
Țagŭ-Budatelecŭ	6.49
Murĕșŭ-Ludoșŭ	9.25

Notă: Numerii încuadrațĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuș

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Viena		11.—	3.40
Budapesta		7.40	9.30
Szolnok		10.42	12.38
Aradŭ		3.53	5.36
Aradŭ	2.17	4.29	6.06
Glogovațŭ	2.37	4.41	6.18
Gyorok	3.37	5.05	6.43
Paulișŭ	4.05	5.17	6.55
Radna-Lipova	4.27	5.38	7.14
Conop		6.05	7.46
Bĕrzava		6.23	7.57
Soborșinŭ		7.20	8.42
Zamŭ		7.55	9.11
Gurasad.		8.26	9.39
Ilia		8.47	9.55
Branicica		9.11	10.13
Deva		9.42	10.37
Simeria (Piski)		9.59	10.53
Orăștia		11.—	11.39
Șibotŭ		11.29	12.01
Vințulŭ de josŭ		12.02	12.29
Alba-Iulia	8.55	12.19	12.45
Teiușŭ	9.54	1.06	1.24

Teiuș-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ mixt	Trenŭ de pers.	Trenŭ mixt
Teiușŭ	11.24	3.—	1.42
Alba-Iulia	11.59	3.34	2.23
Vințulŭ de josŭ	12.30	4.10	
Șibotŭ	1.01	4.43	
Orăștia	1.32	5.13	
Simeria (Piski)	2.03	5.47	
Deva	2.52	6.27	
Branicica	3.23	6.54	
Ilia	3.55	7.20	
Gurasada	4.08	7.32	
Zamŭ	4.44	8.03	
Soborșinŭ	5.30	8.38	
Bĕrzava	6.27	9.27	
Conopŭ	6.47	9.46	
Radna-Lipova	7.28	10.20	5.35
Paulișu	7.43	10.34	6.01
Gyorok	7.59	10.50	6.44
Glogovaț	8.28	11.16	7.25
Aradŭ	8.42	11.30	7.44
Aradŭ	9.20	12.05	
Szolnok	2.22	5.10	
Budapesta	6.—	8.15	
Viena	1.40	6.05	

Simeria (Piski)-Petroșeni

Simeria	6.47	11.54
Streiu	7.40	12.37
Hațegŭ	8.51	1.28
Pui	10.02	2.23
Crivadia	11.02	3.11
Banița	11.50	3.53
Petroșeni	12.30	4.25

Petroșenĭ-Simeria (Piski)

Petroșeni	9.36	4.26
Banița	10.17	5.12
Crivadia	10.58	5.55
Pui	11.42	6.41
Hațegŭ	12.23	7.26
Streiu	1.12	8.14
Simeria	1.51	8.50

Aradŭ—Timișóra

Aradŭ	6.12	4.12
Aradulŭ nou	6.36	4.38
Németh-Ságh	7.01	5.01
Vinga	7.30	5.29
Orczifalva	7.55	5.47
Merczifalva	8.13	6.04
Timișóra	9.04	6.50

Timișóra—Aradŭ

Timișóra	6.25	1.15
Merczifalva	7.19	2.04
Orczifalva	7.46	2.26
Vinga	8.15	2.56
Németh-Ságh	8.36	3.13
Aradulŭ nou	9.11	3.51
Aradŭ	9.27	4.05

Ghirișŭ—Turda

Ghirișŭ	9.33	4.19
Turda	9.54	4.40

Turda—Ghirișŭ

Turda	8.29	3.19
Ghirișŭ	8.50	3.40

Sighișóra—Odorheiu

Sighișóra	6.05
Odorheiu	9.12

Odorheiu—Sighișóra

Odorheiu	6.—
Sighișóra	8.56

Copșa-mică—Sibiiu

Copșa-mică	2.05	4.35
Șeica mare	2.38	5.05
Lómneșŭ	3.22	5.46
Ocna	3.46	6.17
Sibiiu	4.18	6.40

Sibiiu-Copșa-mică

Sibiiu	9.10	9.50
Ocna	9.37	10.14
Lómneșŭ	10.05	10.40
Șeica mare	10.40	11.10
Copșa-mică	11.09	11.35

Cucerdea-Oșorheiu Reghinulŭ săsescŭ

Cucerdea	3.05	10.20	3.25
Cheța	3.35	10.50	3.58
Ludoșŭ	3.51	11.11	4.15
M.-Bogata	4.06	11.20	4.41
Iernutŭ	4.43	11.57	5.28
Sânpaulŭ	4.58	12.12	5.44
Mirașteu	5.21	12.36	6.08
Oșorheiu	5.40	12.55	6.27
Oșorheiu	6.—	4.58	
Reghinul-săs.	7.35	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oșorheiu-Cucerdea

Reghinul-săs.		8.25	8.—
Oșorheiu		10.—	9.49
Oșorheiu	6.45	12.15	10.20
Mirașteu	7.05	12.35	10.39
Sânpaulŭ	7.28	12.58	11.02
Iernutŭ	7.50	1.19	11.23
M. Bogata	8.23	1.49	11.53
Ludoșŭ	8.31	2.02	12.06
Cheța	9.12	2.18	12.22
Cucerdea	9.44	2.46	12.50

Simeria (Piski)-Unied.

Simeria (Piski)	2.18
Cerna	2.39
Uniedóra	3.08

Unied.-Simeria (Piski).

Uniedóra	9.30
Cerna	9.56
Simeria	10.15

Tipografia A. MUREȘIANU Brașov.